

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE A RELIGIILOR

**Aprobat,
Director,
Acad. Dan BERINDEI**

CODUL ETIC

BUCUREȘTI
2016

PREAMBUL

Institutul de Istorie a Religiilor (IIR), aflat în subordinea Academiei Române, este – în temeiul Hotărârii Guvernului României nr. 32/ 2008 – instituție publică cu personalitate juridică, cu sediul în municipiul București, Calea 13 Septembrie nr. 13, sectorul 5.

IIR are ca scop cercetarea fundamentală și studii avasate cu metode critice, istorice filologice și comparative, în concordanță cu standardele internaționale ale disciplinei, în următoarele domenii:

- a) Istoria monoteismelor (creștinism, iudaism, islam)
- b) Istoria religiilor indiene și iraniene
- c) Istoria politeismelor antichității clasice
- d) Religie și modernitate
- e) oricare alte domenii relevante pentru activitatea Institutului

Activitatea principală a IIR este de „cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste”, iar domeniul principal este „cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste”.

Pentru asigurarea desfășurării întregii activități IIR dispune de personal științific de specialitate, precum și de personal cu responsabilități în domeniul administrativ și economic.

Codul etic al personalului IIR definește valorile și principiile de conduită care trebuie aplicate în activitatea profesională, în relațiile dintre angajați, în relația angajaților cu instituția, precum și în relația acestora cu mediul extern instituției.

Principiile detaliate în cadrul acestui Cod etic nu sunt exhaustive, ele stabilind reguli esențiale de comportament aplicabile personalului angajat. Aceste reguli nu se substituie în niciun caz legilor și reglementărilor aplicabile în domeniul administrației publice.

Acest text va fi afișat pe site-ul IIR și va fi prezentat fiecărui salariat nou la angajarea acestuia.

Fiecare salariat trebuie să respecte prezentul Cod etic. Nerespectarea prevederilor cuprinse în prezentul Cod etic atrage răspunderea disciplinară a salariatului care îl încalcă, în condițiile legii și ale Regulamentului intern al IIR.

DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE

Domeniul de aplicare

Art. 1.

(1) Prezentul cod de conduită, numit în continuare cod etic, reglementează normele de conduită profesională a personalului IIR.

(2) Normele de etică profesională prevăzute de prezentul cod de conduită sunt obligatorii pentru personalul IIR.

Obiective

Art. 2. Obiectivele prezentului cod etic urmăresc să asigure o bună administrare în realizarea interesului public, precum și reducerea birocrăției și a faptelor de corupție, prin:

- reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului IIR;
- crearea unui climat de încredere și respect reciproc între personalul angajat și instituție, precum și între instituție și mediul său extern.

Principii generale și valori

Art. 3. Principiile și valorile care guvernează conduita profesională a personalului IIR sunt următoarele:

- 1) **Profesionalismul** - principiu conform căruia angajații au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- 2) **Prioritatea interesului public** - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- 3) **Imparțialitatea și independența** - principiu conform căruia angajații sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- 4) **Integritatea** - principiu conform căruia angajaților IIR le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material, sau să abuzeze în vreun fel de funcția pe care o dețin;
- 5) **Libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia personalul IIR poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- 6) **Cinstea și corectitudinea** - principiu conform căruia în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu personalul IIR trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;
- 7) **Disciplina** – principiu conform căruia în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu personalul IIR trebuie să respecte prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare și ale Regulamentului Intern ale instituției.
- 8) **Demnitatea umană** - Fiecare persoană este unică și demnitatea sa trebuie să fie respectată; fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină; toți oamenii sunt tratați cu demnitate cu privire la modul lor de viață, cultură, credințele și valorile personale. Formele de limbaj suburbane, jignitoare, ireverențioase sau vulgare sunt indezirabile. Umilirea, intimidarea,

amenințarea și atacul la persoană sunt inacceptabile. Exploatarea și hărțuirea, sub orice formă de manifestare, sunt condamnabile. Intoleranța constituie o încălcare gravă a celor mai elementare norme morale.

9) **Transparența** - Pe plan intern, transparența înseamnă participarea comună la reușite, dar și la dificultăți, astfel încât să permită rezolvarea rapidă a dificultăților, înainte să se agraveze și să provoace prejudicii instituției, echipei, partenerilor IIR; pe plan extern, transparența înseamnă dezvoltarea relațiilor cu partenerii IIR pe baza încrederii reciproce și a respectării principiilor de etică profesională.

10) **Lucrul în echipă** - Personalul trebuie să conlucreze și să primească sprijin din partea conducerii. Spiritul de echipă trebuie manifestat și în relațiile cu colaboratorii externi.

11) **Nediscriminarea** – principiu conform căruia orice salariat care prestează o muncă beneficiază de condiții adecvate activității desfășurate, de protecție socială, de securitate și sănătate în muncă, de drepturi la plată egală pentru muncă egală, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, dreptul la protecție în cazul concedierii ilegale.

IIR condamnă hărțuirea în înțelesul ei general de comportament degradant, intimidant sau umilitor, care, indiferent de forma sub care s-ar putea manifesta, urmărește sau duce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu sau de a-și exercita drepturile.

Hărțuirea sexuală a unei persoane de către o altă persoană la locul de muncă este considerată discriminare după criteriul de sex și este interzisă.

Hărțuirea de orice fel, exercitată de către persoane cu funcții ierarhice superioare asupra altora situate pe trepte inferioare ale ierarhiei, implică și abuzul de putere, ceea ce constituie o circumstanță agravantă și determină creșterea severității sancțiunilor adoptate în astfel de cazuri.

Comportamentul insultător, manifestat prin expresii injurioase, umilitoare, intimidante, printr-un ton arogant sau agresiv, este inacceptabil și contrar eticii comunității științifice, indiferent de pozițiile ierarhice ale celor implicați; el poate genera abuz de putere, când se exercită asupra personalului din subordine, sau în hărțuire, când se repetă asupra aceleiași persoane sau asupra aceluiași grup de persoane.

12) **Incompatibilitatea** - principiu conform căruia o persoană nu poate avea calitatea de membru într-o comisie de evaluare, de contestație, de concurs sau de promovare, având ca obiect evaluarea activității profesionale și/sau științifice a unui angajat cu care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al II-lea inclusiv.

CAPITOLUL II

NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ

Asigurarea unei activități profesionale de calitate

Art. 4. (1) Personalul IIR are obligația de a-și desfășura activitatea potrivit obiectivelor stabilite de către instituție, prin realizarea sarcinilor de serviciu conform fișei postului și Regulamentului intern.

(2) În exercitarea atribuțiilor, personalul IIR are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă.

Respectarea Constituției și a legilor

Art. 5. (1) Angajații IIR au obligația ca prin actele și faptele lor să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

(2) Angajații trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

Loialitatea față de instituție

Art. 6. (1) Personalul IIR are obligația de a apăra în mod loial prestigiul instituției, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

(2) Angajaților IIR le este interzis:

a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției de interes public în care își desfășoară activitatea, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele în care instituția este implicată;

b) să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care IIR are calitatea de parte;

c) să dezvăluie informații care nu au interes public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje personale necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției;

e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) Dezvăluirea informațiilor care nu au interes public sau remiterea documentelor care conțin asemenea informații, la solicitarea reprezentanților unei alte autorități ori instituții publice, este permisă numai cu acordul Directorului IIR sau al persoanelor delegate de acesta în acest sens.

Libertatea opiniilor

Art. 7. (1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul IIR are obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea de exprimare cu promovarea intereselor instituției în care își desfășoară activitatea.

(2) În activitatea lor, angajații au obligația de a respecta libertatea de opinie a tuturor membrilor și de a promova un comportament integru, imparțial și corect.

(3) În exprimarea opiniilor, angajații IIR trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor.

Activitatea publică

Art. 8. (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de Director sau de către persoanele desemnate în acest sens, în condițiile legii.

(2) Angajații IIR desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de către conducătorul IIR.

(3) În cazul în care nu sunt desemnate de către directorul instituției persoane însărcinate cu asigurarea relațiilor cu mijloacele de informare în masă, angajații IIR care participă la activități sau dezbateri publice au obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al IIR.

Activitatea politică

Art. 9. (1) Personalul IIR este chemat să promoveze, în cadrul instituției, principiile de neutralitate și echidistanță, fără a interfera activitatea științifică cu eventuale activități de natură politică.

(2) Personalului IIR îi este interzis:

- a) să sprijine în calitate de reprezentant al instituției activități de natură politică;
- b) să furnizeze sprijin logistic cu mijloacele din dotarea instituției activităților de natură politică;
- c) să afișeze în cadrul instituției însemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora.

Folosirea imaginii proprii

Art. 10. Personalului IIR îi este interzisă folosirea imaginii institutului în scopuri comerciale sau electorale.

Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

Art. 11. (1) În relațiile cu colegii, precum și cu persoanele fizice sau juridice, personalul IIR este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.

(2) Angajații IIR au obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul instituției în care își desfășoară activitatea, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin:

- a) întrebuițarea unor expresii jignitoare;
- b) dezvăluirea unor aspecte ale vieții private;
- c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

(3) Angajații IIR trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor de serviciu și să elimine orice formă de discriminare bazată pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

(4) Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să respecte demnitatea persoanelor și să asigure eficiența activității, precum și creșterea calității serviciului prestat, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute la alin. (1)-(3) și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

Conduita în cadrul relațiilor internaționale

Art. 12. (1) Personalul care reprezintă instituția în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional, are obligația să promoveze cu profesionalism activitatea și imaginea instituției pe care o reprezintă.

(2) În deplasările externe, angajații IIR sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și cutumelor țării gazdă.

Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Art. 13. Angajații IIR nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de serviciu, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

Participarea la procesul de luare a deciziilor

Art. 14. (1) În procesul de luare a deciziilor, angajații IIR au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

(2) Angajaților IIR le este interzis să promită altor funcționari din alte instituții luarea unei decizii de către instituția în care își desfășoară activitatea, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

Obiectivitate în evaluare

Art. 15. (1) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, personalul de conducere al IIR are obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei în instituția în care își desfășoară activitatea.

(2) Personalul de conducere are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

(3) Se interzice personalului de conducere să favorizeze sau să defavorizeze accesul ori promovarea în vreo funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute la art. 3.

Folosirea abuzivă a atribuțiilor funcției deținute

Art. 16. (1) Este interzisă folosirea de către personalul IIR, în alte scopuri decât cele prevăzute de lege, a prerogativelor funcției deținute.

(2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de elaborare a proiectelor, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, angajaților IIR le este interzisă urmărirea obținerii de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(3) Angajaților le este interzis să folosească poziția oficială pe care o dețin sau relațiile pe care le-au stabilit în exercitarea funcției deținute, pentru a influența anchetele interne ori externe sau pentru a determina luarea unei anumite măsuri.

Utilizarea resurselor publice

Art. 17. (1) Angajații din IIR sunt obligați să asigure ocrotirea proprietății de interes public și privat a statului, precum și proprietatea privată a IIR, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

(2) Personalul contractual are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând IIR, numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute.

(3) Angajații din IIR trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care le revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri

Art. 18. (1) Orice angajat al IIR poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a IIR, supus vânzării în condițiile legii, cu excepția următoarelor cazuri:

a) când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;

b) când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul concesiunii sau închirierii unui bun.

(3) Angajaților IIR le este interzisă furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată ale IIR supuse operațiunilor de vânzare, concesiune sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.

CAPITOLUL III

REGULILE DE COMPORTAMENT ȘI CONDUITĂ ÎN RELAȚIILE INTERNE

Art.19. Reguli de comportament și conduită în relația între colegi

1. Între colegi trebuie să existe cooperare și susținere reciprocă, întrucât toți sunt mobilizați pentru realizarea unor obiective comune, iar comunicarea prin transferul de informații între colegi este esențială în soluționarea cu eficiență a problemelor.

2. Colegii își datorează respect reciproc, considerație, dreptul la opinie, eventualele divergențe sau nemulțumiri apărute între aceștia soluționându-se fără să afecteze relația de colegialitate, evitându-se utilizarea cuvintelor, a expresiilor și a gesturilor inadecvate, manifestând atitudine conciliantă.

3. Între colegi trebuie să existe relații bazate pe corectitudine; opiniile exprimate trebuie să corespundă realității; eventualele nemulțumiri dintre colegi trebuie să fie exprimate netendențios.

4. Relația dintre colegi trebuie să fie bazată pe recunoașterea profesională și pe colegialitate;

5. Personalul IIR trebuie să manifeste înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;

6. În relația dintre colegi trebuie permanent promovat spiritul de echipă, manifestând deschidere față de sugestiile colegilor, admitând critica în mod constructiv și responsabil;

7. Personalul IIR este chemat să împărtășească din cunoștințele și experiența acumulate în scopul promovării profesionale;
8. Personalul IIR are obligația de asistență reciprocă, materializată în suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea desfășurată, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane.

Art. 20. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) discriminarea, hărțuirea de gen, etnică sau sub orice altă formă, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al instituției, indiferent de poziția ocupată de acesta;
- b) promovarea sau tolerarea unor comportamente dintre cele descrise în acest articol de către personalul de conducere al IIR;
- c) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg;
- d) formularea în fața unei persoane fizice din interiorul sau exteriorul instituției a unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- e) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;

CAPITOLUL IV

NORME DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN IIR

Art. 21. Buna conduită în activitatea de cercetare constă în respectarea normelor prevăzute în Legea 206/2004.

Normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare privesc:

- a) activitatea științifică din IIR;
- b) activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare a rezultatelor cercetărilor întreprinse în IIR, inclusiv prin cererile de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;
- c) activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare obținute prin granturi naționale și internaționale și de evaluare a cercetătorilor în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare-dezvoltare;
- d) activitatea în funcțiile de conducere din IIR;
- e) activitatea membrilor Comisiei de etică;
- f) normele de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.

Art. 22. Posibilele abateri care intră sub incidența prezentului Cod, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale privesc buna activitate în:

- a) activitatea științifică propriu-zisă;
- b) comunicarea, publicarea, diseminarea și popularizarea rezultatelor cercetării din IIR;
- c) evaluarea și monitorizarea instituțională a cercetării și a cercetătorilor;
- d) funcțiile de conducere în activitatea de cercetare din IIR.

Art. 23. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea științifică propriu-zisă următoarele fapte:

- a) confecționarea de rezultate sau date¹ și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- b) falsificarea² de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;
- c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare-dezvoltare a altor persoane din IIR, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare-dezvoltare ale acestuia, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare-dezvoltare.

Art. 24. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare a rezultatelor cercetării din IIR următoarele fapte :

- a) plagiatul³;
- b) autoplagiatul⁴;
- c) includerea drept coautori⁵ în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor persoane care nu au contribuit semnificativ la publicație, respectiv excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
- d) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
- e) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;
- f) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru posturi de cercetare, pentru abilitare sau pentru posturi didactice universitare.

Art.25. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare obținute prin granturi naționale și internaționale și de evaluare a cercetătorilor în vederea

¹ Potrivit prevederilor Legii nr.206/2004, prin confecționarea de rezultate sau date se înțelege raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare.

² În conformitate cu Legea nr.206/2004, prin falsificarea de rezultate sau date se înțelege: raportarea selective sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite; manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor; alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările efectuate;

³ Potrivit prevederilor Legii nr.206/2004, prin plagiat se înțelege expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;

⁴ În conformitate cu Legea nr.206/2004, prin autoplăgiat se înțelege expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași/acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;

⁵ Potrivit prevederilor Legii nr.206/2004, prin coautor al unei publicații se înțelege orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice.

acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare din IIR următoarele fapte:

- a) nedezvăluirea situațiilor de conflicte de interese în realizarea sau participarea la evaluări;
- b) nerespectarea confidențialității în evaluare;
- c) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.

Art. 26. Constituie abateri de la normele de bună conduită în funcțiile de conducere a activității de cercetare din IIR următoarele fapte :

- a) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
- b) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare conduse ori coordonate de persoane din subordine;
- c) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;
- d) abuzul de autoritate pentru a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;
- e) obstrucționarea activității Comisiei de etică din IIR sau a CNECSDTI în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din subordine.

Art. 27. Orice reproducere completă sau incompletă a unor contribuții intelectuale trebuie să fie atribuită adecvat, prin specificarea autorului ei, a operei, indicarea paginii, etc. Neatribuirea corespunzătoare creează confuzii și poate genera lezarea drepturilor morale ale autorilor; ea constituie o încălcare a deontologiei și implică a obligațiilor profesionale.

(1) Încălcarea proprietății intelectuale și a drepturilor morale ale autorilor se concretizează prin:

- copierea unui text preexistent fără specificarea autorului;
- parafrizarea necreatoare a unui text preexistent fără specificarea autorului;
- reproducerea neatribuită a unor idei, argumente, date, rezultate, etc. *într-o manieră care lasă impresia că acestea ar aparține celui care citează;*
- prezentarea publică a unor idei, rezultate de cercetare, ipoteze, date, reprezentări (vizuale, auditive), demonstrații, secvențe de program, etc. *ale unor autori* ca fiind proprii;
- însușirea contribuțiilor intelectuale (traduceri, sistematizări, tabele, figuri, etc.) ale unor autori și prezentarea lor public, fără menționarea explicită a surselor acestor contribuții.

(2) Cel care reproduce materialele trebuie să precizeze explicit cui aparțin aceste materiale (sau, cel puțin, să precizeze că acestea nu îi aparțin lui personal), astfel încât să fie evitată orice confuzie și orice atribuire nelegitimă a paternității și a creativității. În cazul reproducerii unor materiale pentru care drepturile de autor nu au fost revendicate sau nu au fost rezervate, ori în cazul în care autorii au renunțat deliberat la orice drepturi de proprietate, *integritatea științifică este afectată chiar dacă nu sunt lezate anumite drepturi de autor bine determinate și bine protejate.*

(3) Lezarea proprietății intelectuale sau a integrității înseamnă că o prestație intelectuală (text scris sau vorbit, material audio sau video) produce o confuzie (sau un fals) cu privire la proprietatea intelectuală, confuzie ce persistă și după parcurgerea întregii prestații (a întregului

text sau material), astfel că cititorii, auditorii sau spectatorii nu pot, în final, atribui corect paternitatea operei sau a unei părți din aceasta. În cazurile în care nu persistă o confuzie de acest fel, reproducerea neatribuită a contribuțiilor altor autori nu este, în genere, considerată culpabilă.

(4) Nu se consideră reprobabilă citarea neatribuită a unor contribuții intrate în sfera culturii generale sau a cunoașterii comune, a căror paternitate, fiind larg cunoscută, nu poate crea confuzie sau o arogare frauduloasă de merite.

(5) Dacă persoana care citează (fără a atribui corespunzător) specifică explicit faptul că citatul aparține cuiva, precizând astfel că nu își arogă în niciun fel paternitatea sa (pe baza unor formulări ca: „se afirmă adesea că...”, „s-a mai afirmat uneori și că...”, „unii autori au susținut că...”), ea nu poate fi acuzată de folosire frauduloasă a surselor sau de încălcare a drepturilor de autor – dar, în funcție de context, i se poate reproșa imprecizia, lipsa de acuratețe, neglijența etc. Abuzul de citate neatribuite este inacceptabil și blamabil profesional.

Art.28. Existența unor contribuții originale într-o anumită operă sau lucrare nu absolvă de răspundere morală și profesională pe autorul acesteia, dacă, pe lângă aceste contribuții, el a inclus în lucrare și anumite fragmente (neatribuite corespunzător) a căror prezență constituie o încălcare a proprietății intelectuale.

Art. 29. (1) Preluarea într-o carte a unui text sau fragment de text propriu apărut anterior în periodice, reluarea într-o publicație de mai mare tiraj a unei contribuții personale apărute deja într-o publicație de mică circulație (revistă de specialitate, acte ale unui congres, etc.), reluarea într-un manual sau material didactic a unei contribuții proprii publicate anterior într-o lucrare de cercetare, republicarea aceluiași text personal într-o altă limbă și alte autoreproduceri similare nu sunt considerate culpabile. În toate cazurile, autorul are însă datoria morală de a preveni explicit cititorul că reia un text sau material deja publicat, precizând unde anume a apărut acesta inițial.

(2) În cazurile în care cineva face abuz de autocitare, publicând și republicând în mod repetat, fără motive întemeiate, aceeași contribuție proprie, în încercarea de a crea o falsă impresie de prolificitate intelectuală, autocitarea devine culpabilă din punctul de vedere al normelor de integritate. Deosebit de gravă este tentativa de fraudă intelectuală constând în autoreproduceri de contribuții proprii menite să asigure beneficii nemeritate (promovarea pe un post superior, câștigarea unui concurs sau a unei distincții etc.). IIR nu va tolera asemenea practici ce produc confuzii și false reputații de creativitate, sancționându-le ca încălcări grave ale obligațiilor profesionale.

Art. 30. Alte situații care pot să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din IIR sunt:

- a) participarea activă în abateri săvârșite de alții;
- b) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea Comisiei de etică sau a CNECSDTI;
- c) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;
- d) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare din IIR.

Art. 31. Abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare, conform Legii nr. 1/2011 a educației naționale, art. 310:

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor unor autori;
- b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

Art. 32. Constatarea abaterilor grave și identificarea persoanelor vinovate se fac de către CNECSDTI, conform legii. Sancțiunile stabilite de CNECSDTI sunt puse în aplicare de directorul IIR în termen de 30 de zile de la data emiterii hotărârii.

Art.33. Se interzice ocuparea posturilor de cercetare de către persoane care se fac vinovate de abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare.

Art.34. Indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare, concursul pentru un post de cercetare ocupat se anulează, iar contractul de muncă cu IIR încetează de drept.

Art.35. Nu constituie abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare, fiind factori specifici cercetării :

- a) datele contradictorii ;
- b) diferențele de concepție experimentală sau de practică ;
- c) diferențele de interpretare a datelor;
- d) diferențele de opinie.

CAPITOLUL V

COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL INSTITUTULUI

Art. 36. (1) Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a angajaților IIR, indiferent de poziția pe care o ocupă în ierarhia instituției, în condițiile legii și a Regulamentului intern.

Art. 37. (1) Directorul IIR și coordonatorii de departamente coordonează și controlează aplicarea normelor prevăzute de prezentul cod de conduită, exercitând următoarele atribuții:

- a) urmăresc aplicarea și respectarea în cadrul IIR a prevederilor prezentului cod de conduită;
- b) soluționează petițiile și sesizările primite privind încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită sau le transmit spre soluționare organului competent, conform legii;
- c) formulează recomandări de soluționare a cazurilor cu care au fost sesizați.

(2) În exercitarea atribuțiilor, conducerea IIR nu poate influența derularea procedurii disciplinare din cadrul acestuia, desfășurată în conformitate cu prevederile Legii nr.53/2003, cu modificările ulterioare.

Art. 38. (1) Organul însărcinat cu supravegherea aplicării dispozițiilor prezentului Cod este Comisia de etică a IIR;

(2) Comisia de etică se constituie prin decizia Directorului IIR, la propunerea Consiliului Științific.

(3) Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai comisiei de etică persoanele care ocupă funcțiile de director sau de secretar științific.

(4) Comisia de etică propune un regulament de funcționare care va fi validat de Consiliul Științific.

(5) Comisia de etică are următoarele atribuții:

a) urmărește respectarea codului etic al IIR;

b) cercetează abaterile de la etică și de la buna conduită în activitatea de cercetare a membrilor IIR aduse în atenția ei în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare;

c) în funcție de specificul cazului poate examina direct sesizarea sau poate cere referate externe, cooptând specialiști din afara IIR;

d) întocmește un raport cu privire la cazul în legătură cu care a fost sesizată și îl înaintează Consiliului Științific;

e) propune în cuprinsul raportului aplicarea sau neaplicarea unor sancțiuni;

f) face propuneri de modificare și completare a Codului etic al IIR.

(6) Comisia poate fi sesizată în scris de orice persoană fizică, organ sau organism cu privire la:

a) încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită de către un membru al IIR;

b) constrângerea sau amenințarea exercitată asupra unui membru al IIR pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.

(7) Comisia se poate sesiza și din oficiu.

(8) Sesizarea va indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea și faptele imputate acestuia.

(9) Sesizările se înregistrează la secretariatul IIR.

(10) Comisia nu ia în considerare sesizările anonime.

(11) Personalul IIR nu poate fi sancționat sau prejudiciat în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a Comisiei de etică.

(12) Comisia se întrunește ori de câte ori este necesar prin convocarea președintelui acesteia, pentru a analiza sesizările primite sau pentru a analiza modificarea prezentului Cod de etică.

Art. 39. Orice persoană cu funcție de conducere din cadrul IIR care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică are obligația de a o înainta Comisiei de etică spre analiză.

Art. 40. (1) După sesizare, comisia citează pentru audiere persoana sau reprezentantul entității care a formulat sesizarea și persoana învinuită.

(2) Comisia poate decide să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială la cererea acestora.

(3) Audierile au loc în ședință secretă, iar membrii comisiei sunt ținuți să păstreze secretul audierilor și deliberărilor până la redactarea raportului final.

Art. 41. (1) Comisia are obligația de a răspunde autorului sesizării în termen de 45 de zile lucrătoare de la primirea ei, informându-l asupra deciziei luate sau, în cazul în care procedura este în desfășurare, asupra etapelor și termenelor acesteia.

(2) Comisia de etică examinează și soluționează sesizarea prin metodele adecvate fiecărui caz (analiza datelor, audierea părților aflate în conflict) și elaborează un raport pe care îl înaintează

Consiliului Științific, în cuprinsul căruia poate propune soluții de mediere a conflictelor sau aplicarea unor sancțiuni.

(3) Propunerile de sancțiuni sunt prezentate în primul Consiliu Științific de către președintele comisiei. Consiliul votează a) acceptarea deciziei comisiei; b) respingerea ei și retrimiteră cazului la comisie, pentru reanalizare, cu recomandarea b1) de înăsprire a sancțiunii; b2) de atenuare a sancțiunii.

(4) Raportul comisiei se poate înmâna celui învinuit la cererea acestuia.

(5) Raportul Comisiei de etică poate fi contestat la CNECSDTI de persoana găsită vinovată sau de autorul sesizării, în conformitate cu art.11, alin.5 din Legea 206/2004. În cazul în care o contestație nu a fost înaintată către CNECSDTI în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării, sancțiunile stabilite de Comisia de etică sunt puse în aplicare de Directorul IIR în termen de 45 de zile calendaristice de la data comunicării raportului.

(6) În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

(7) Angajații răspund potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Art.42. (1) Procedura stabilită în prezentul document nu poate înlocui cercetarea disciplinară, reglementată de Codul muncii.

(2) În situația în care Comisia de etică consideră că s-au săvârșit abateri disciplinare, sesizează conducerea IIR, în vederea îndeplinirii condițiilor legale prevăzute de legislația muncii.

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII FINALE

Art.43. Prezentul cod va fi îmbunătățit periodic, în funcție de necesitățile apărute în rezolvarea unor probleme în cadrul IIR, precum și în funcție de schimbările apărute în legislație.

Art.44. Orice modificare adusă prezentului Cod etic va fi adusă la cunoștința tuturor angajaților IIR, prin grija Comisiei de etică, după aprobarea în Consiliul Științific.

Art.45. Prevederile prezentului Cod etic nu au caracter limitativ, orice alte dispoziții speciale în materie sunt aplicabile categoriilor de salariați cărora le sunt adresate.

Art.46. Prezentul cod de etică intră în vigoare la data aprobării în Consiliul Științific al IIR.